

K S A V E R M E Š K O

Dne 28. oktobra letos bi duhovnik in pisatelj Ksaver Meško dopolnil devetdeset let svojega življenja, vsega posvečenega ljubezni do človeka in do domovine. Od tih devetdeset let življenja jih je bilo sedemdeset posvečenih

Ksaver Meško (Foto St. Kališnik)

slovenskemu pisanju. Meško sam ni verjel, da bo dočakal svojih devetdeset let, saj se je še v svoji zadnji črtici, ki jo je napisal za letošnji mohorski koledar, tako rekoč poslovil od tega sveta: »Jaz sem na koncu poti in na koncu boja. Pokojno moram pričakovati mogočno vladarico: Smrt.« Vedeli smo, da je bolan, da ima pogoste srčne napade, da je priklenjen na

bolniški voziček in da mu je vid skoro popolnoma opešal. Vendar smo na tihem upali, da bo njegova odporna narava še kljubovala in da bo dočakal svojo devetdesetletnico. Tako rekoč do zadnjega ni odložil peresa, čeprav se je že mučil s pisanjem in je bila njegova pisa-pa nazadnje skoro nečitljiva. Pisal je pisma prijateljem in znancem, se jim priporočal v memento in se od njih poslavljaj.

V soboto 11. januarja malo pred polnočjo je Meško mirno, skoro neopazno umrl. Skromen, tih in miren, kot je bil vse življenje, je želel, da ga pokopljejo na pokopališču njegove farne cerkve v Selah. Tako so ga iz Slovenjega Gradca, kjer je umrl v bolnišnici, prepeljali in prenesli na njegove ljubljene Sele in ga tam 15. januarja ob 10. uri dopoldne pokopali.

Z Meškom ni legel v grob le starosta slovenskih pesnikov in pisateljev, duhovnik, ki je do zadnjih moči opravljal dušnopastirsko delo in je svoje življenjske sile izčrpal prav tako v službi oltarju kot svojemu narodu, z Meškom smo izgubili človeka, ki je desetletja živel in deloval v krajih, kjer je naš narod doživljal najhujše krivice, bil teptan, izkoriščen in obsojen na smrt. Malokateri naših pisateljev je tolikokrat in tako živo poudarjal ljubezen do domovine kakor Meško. Sedemdeset let bo tega, ko je zapisal: »V dnevih nesreče in bede, v dnevih, ko mi tare dušo obup, si mi edina opora, edina tolažba ti, ljubezen do svete naše domovine, ljubezen do rodne grude...« (Ljubezen do domovine, Domovina, 15. okt. 1894). Ta ljubezen do domovine je bila sladka in bridka obenem; njeno bridkost je občutil v ječi in izgnanstvu med prvo in drugo svetovno vojno.

Meškova življenjska pot je bila sončna in trnava. Postaje na tej poti so Ključarovci pri Sv. Tomažu, kjer se je rodil, Ptuj, kjer je dovršil nižjo gimnazijo, in Celje, kjer je končal višjo, Maribor in Celovec, kjer je obiskoval bogoslovje in potem imena krajev, ki so zvezana z njegovim duhovniškim in pisateljskim delom: Škocijan ob Klopinskem jezeru, Gre-